

ОДБРАНА

Магазин Министарства одбране и Војске Србије

„Одбрана“ наставља традицију „Рајника“, првог војног листа у Србији, који је изашао 24. јануара 1879.

Издавач

Медија центар „ОДБРАНА“
Београд, Браће Југовића 19
medijacentar@mod.gov.rs

Директор

Стевица С. Карапанџин, пуковник

Главни и одговорни уредник

Владимир Почуч, потпуковник

Заменик главног уредника

Александар Петровић, капетан

Уредници

Мира Шведић, Душан Глишић

Новинари

Сања Анђелковић

Владимир Вјештић

Мирјана Крстовић, поручник

Биљана Миљић

Стални сарадници

др Себастијан Балаш, др Славиша Влачић,

Милосав Ц. Ђорђевић, др Милан Мијалковски,

др Зоран Миладиновић, др Миљан Милкић,

Будимир М. Попадић, Никола Остојић,

Александар Радић, Влада Ристић,

Драгана Барјактаревић

Дизајн и прелом

Енес Међедовић (ликовни уредник),

Станислава Струњаш (техничка уредница)

Фотографија

Стефана Савић (уредница),

Даримир Банда, Душка Стефановић,

Јово Мамула (фото-репортери)

Језички редактор

мр Наташа Николић, Слађана Мирчевски

Коректор

Слађана Грба

Секретар редакције

Татјана Шућин

Документација

Горан Станковић (фото-центар)

ТЕЛЕФОНИ

Директор 3241-258; 23-809

Главни и одговорни уредник 3241-257; 23-808

Секретар редакције 3201-809; 23-079

Прелом 3240-019; 23-583

Маркетинг 3241-026; 3201-765; 23-765

Претплата 3241-009; 3201-995; 23-995

Продаја: 3201-810; 23-810; 3241-254

ТЕЛЕФАКС 3241-258

АДРЕСА

11000 Београд, Браће Југовића 19

odbrana@mod.gov.rs

redakcija@odbrana.mod.gov.rs

www.odbrana.mod.gov.rs

Жиро-рачун

840-312849-56 МЦ „Одбрана“

Претплата

За припаднике МО и Војске Србије преко РСЦ

месечно 160 динара. За претплатнике преко

Поштанске штедионице месечно 180 динара.

Штампа „ПОЛИТИКА“ АД, Београд,

ISSN 1452-2160

Магазин излази сваког 1. и 15. у месецу

„Одбрана“ је члан
Европског удружења
војних новинара

БРОЈ 243

Увежбавања у
панчевачком
Центру за обуку
и усавршавање
подофицира

Снимио
Даримир БАНДА

Специјални прилог 132

Шест деценија
Школе националне
одбране

Центар за обуку
и усавршавање подофицира
**ИСКОРАК
У СТАРЕШИНСТВО**

18

36

Хеликоптери Ми-8/17
**ЛЕТЕЛИЦЕ
БЕЗ ПРЕМЦА**

Јубиларни 60. сајам књига
у Београду

**ВРЕДНОСТ
КОЈА
НЕ ПРОЛАЗИ**

50

60

Утврђења у Србији
Голубачки град

**НА КАПИЈИ
ЂЕРДАПСКЕ
КЛИСУРЕ**

- 8 Акција откривања бесправног коришћења војних станова
ЛОВ НА ИЛЕГАЛЦЕ
- 12 Отворена Лабораторија за припрему цитолошких лекова у ВМА
НОВО ПОГЛАВЉЕ ЗА ФАРМАЦИЈУ
- 14 Ненад Нерић, државни секретар Министарства одбране
КОШНИЦА ВРЕДНИХ ЉУДИ
- 22 Најбоља механизована посада Друге бригаде
ВИШЕ ОД ПОВЕРЕЊА
- 26 Тридесет година рада психолога у јединицама Војске
БРИГА О ЗДРАВЉУ ДУШЕ
- 28 Радионица о положају жена у сектору безбедности
РАВНОПРАВНЕ У ОДБРАНИ
- 30 Српска културна баштина на Космету и УНЕСКО
ОДБРАНА БУДУЋНОСТИ
- 44 Бригадни генерал Хозе Конде де Арјона
ВОЈНИЧКЕ ВЕШТИНЕ СРПСКИХ ПЛАВИХ БЕРЕТКИ
- 54 Одбрана Београда 1915. (2)
АРТИЉЕРИЈСКА ПРИПРЕМА НЕПРИЈАТЕЉА
- 58 Век од формирања музичке подофицирске школе
ЛЕК ЗА ДУШУ РАЂЕНИЦИМА

Реч уредника

Заточеници традиције

5

Медији су само једно од средстава производње, одржавања и репродуковања стереотипа који се односе на групе, било да је реч о раси, нацији, роду... Теоретичари тврде да образац стереотипа никада није неутралан – они су силно набијени осећањима, па су тврђаве наше традиције. Намеће се питање како, у том смислу, избећи замке које доноси приказивање различитости, а да се при томе не манипулише идејама једнакости. Јер чим се позивамо на једнакост, потврђујемо постојање неједнакости, као што је и инсистирање на различитости последица њеног неуважавања.

Уколико то посматрамо у контексту уобичајеног бинарног кода мушко – женско, уверићемо се да и владајуће представе о женама умногоме зависе од њиховог медијског репрезентовања. Ако не извештавају коректно, равноправно као о мушкарцима, медији доприносе погрешним представама о женама, нудећи уместо промоције једнаких могућности некритичке приказе различитости. У условима када преовладавају стереотипи жене се најчешће виде као беспомоћне, жртве насиља, емотивније и несигурније, професионално инфериорније, што додатно репродукује неједнакост.

А медији, заправо, треба да буду својеврстан мост ка простору у којем се ваљано могу изложити различити ставови о другости. То што сличне поруке генеришу различити медији, наводе стручњаци, упућује на постојање доминантне политике представљања, која је у складу с важећим културним и друштвеним нормама. Како, онда, избећи стереотипе? Прихватањем чињенице да су биолошке разлике између мушкараца и жена једно, а посве друго неједнакости које произлазе из усвојених и научених предрасуда.

Професорка Факултета политичких наука у Београду Снежана Миливојевић сматра да је најефикаснији начин да се женама покаже где им је „стварно место“ тако што им се „погледа под сукњу“. Та врста инстант дискредитације, објашњава она, ради, јер је пажљиво и дуго неговано културолошко и медијско постигнуће. Зато и каже да је лице озбиљне штампе „мушко“, тело ревијалне „женско“, и да је та граница тешко променљива.

Истраживања су показала да и магазин „Одбрана“ жене често репрезентује на погрешан начин. Припаднице система одбране обично не исказују стручна мишљења већ најчешће износе лична уверења о војној професији. Текстови о женама пишу се према обрасцу који наглашава њихову патријархалну улогу. Ни језик војне новине није у потребној мери родно сензитиван. Медијски дискурс, дакле, истовремено је и заробљеник и један од главних чувара света застарелих, доминантних, фиксираних и хомогених родних идентитета и односа.

Реформа сектора безбедности у нашој земљи током протекле деценије, као и измењена безбедносна архитектура на глобалном нивоу, омогућили су да се већи број жена укључи у ту „традиционално мушку област“. Усвајањем Националног акционог плана за примену Резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација – „Жене, мир и безбедност“, која је 31. октобра обележила петнаестогодишњицу, уведени су разноврсни механизми равноправности. Помаци су видљиви, не и суштински. Ново време, међутим, доноси и нове захтеве. Потреба за истинском променом уверења када говоримо о родној перспективи остаје изазов с којим ћемо се сви још годинама суочавати. Упркос свему... ■

Владимир ПОЧУЧ